

OCKEN, Rika (eigenlijk Hendrika) van (Antwerpen 1 februari 1923). Is beter bekend onder de naam van haar echtgenoot De Backer.

Volgde humaniora aan het Sint-Lutgardisinstituut te Antwerpen (1934-1940). Nadien behaalde Van Ocken aan de Katholieke Universiteit Leuven (KUL) het licentiaatsdiploma in de moderne geschiedenis (1940-1944), het baccalaureaat in de thomistische wijsbegeerte (1942-1945) en het kandidaatsdiploma in de rechten (1949-1950).

Aanvankelijk was Van Ocken actief in de Katholieke Arbeiders Vrouwengilden (1944-1972). Ze ijverde voor het vrouwenstemrecht en vanaf 1948 voor de actieve deelname van vrouwen in de poli-

tiek. Ze werd in 1968 lid van de Christelijke Volkspartij (CVP) en van 1970 tot 1983 was ze ondervoorzitter van de CVP-Antwerpen-stad. Op 31 maart 1971 deed zij haar intrede in de Senaat in opvolging van Victor Leemans. Na de Kamerontbinding in september van datzelfde jaar werd ze gecoöpteerd senator. Ze zette zich in voor de afschaffing van het verbod op contraceptiva, was medewerkster van de werkgroep over de abortuswetgeving en diende in 1973 een (afgewezen) wetsvoorstel in die een beperkte amnestieregeling voorzag. Verder was Van Ocken verslaggeefster van de Gemengde Commissie voor het opstellen van het Cultuurpact en ondervoorzitster van de commissies culturele zaken en cultureel patrimonium in de Cultuurraad voor de Nederlandse Cultuurgemeenschap.

In de regeringen-Leo Tindemans I en II en in die van Paul vanden Boeynants was Van Ocken minister van Nederlandse cultuur en van Vlaamse aangelegenheden (1974-1978). Zij was de enige vrouw in die regeringen en zat het nieuwe ministercomité voor Vlaamse aangelegenheden voor, opgericht in het raam van de wet-François Périn-Robert Vandekerckhove op de voorlopige gewestvorming (staatshervorming, federalisme). In de regeringen-Wilfried Martens I, II en III was zij minister van Nederlandse Gemeenschapszaken (1979-1980); ze bleef het cultuurdepartement beheren en zat de Vlaamse deelregering voor. In de regeringen-Martens IV en -Gaston Eyskens werd haar bevoegdheid beperkt tot die van staatssecretaris voor cultuur, toerisme en huisvesting (1980-1981), toegevoegd aan de minister van de Vlaamse Gemeenschap, Gaston Geens. In die functie opende ze in mei 1981 het Vlaams Cultuur Centrum Amsterdam De Brakke Grond.

Van Ocken beoogde de democratisering van de cultuur, de monumentenzorg en de uitbouw van de socio-culturele infrastructuur. Het Cultuurpact vormde de leidraad voor haar beleid. De vier belangrijkste subsidiëringsdecreten, bestempeld als het 'klaverblad-De Backer', hadden betrekking op het socio-cultureel vormingswerk voor volwassenen in verenigingsverband, het vormings- en ontwikkelingswerk in instellingen, de kunst- en wetenschapsbeoefening in amateursverband en de recreatieve vrijetijdsbesteding. Dit 'klaverbladbeleid' kreeg in 1981 kritiek van de Socialistische Cultuurcentrale, die Van Ocken beschuldigde enkel katholieke organisaties te steunen.

Na het beëindigen van haar ministeriële loopbaan in december 1981 zetelde ze tot eind 1982 in de Antwerpse gemeenteraad, waarna ze in 1983 voorzitter van de Antwerpse CVP werd. Haar mandaat van senator liep ten einde toen ze in 1984 tot Europees parlements lid werd verkozen. Ze werd toen benoemd tot voorzitter van de Belgische delegatie van de Europese Volkspartij (EVP), en EVP-schatbewaardster. In het Europees Parlement was ze ver-

Rika van Ocken (uiterst rechts) opent in mei 1981 als staatssecretaris voor cultuur, toerisme en huisvesting het Vlaams Cultuurcentrum De Brakke Grond in Amsterdam. (DE STANDAARD/HET NIEUWSBLAD)

der lid en in 1987 coördinatrice van de commissie voor ontwikkelingsamenwerking, en lid (tussen 1984-1987 coördinator) van de Vrouwencommissie. In 1989 verliet Van Ocken de politiek maar zij bleef actief in de culturele sector (onder meer voorzitter van onder andere de raad van bestuur van het Paleis voor Schone Kunsten en van de Koninklijke Munt-schouwburg).

WERKEN: *De voorbereidende gewestvorming geïnventariseerd*, 1976; – *De groene jaren zeventig*, 1978.

LITERATUUR: M. Ceriez (red.), *Enige vrouwen... Gesprekken met Rika De Backer, Hilda Craeybeckx, Begga d'Haese, Lucienne Herman-Michielsens, Rita Jolie-Mulier, Nelly Maes, Lydia De Pauw, Lydia Schellekens en Carla Walschap*, 1975; – H. Gaus, *Politiek-biografisch lexicon. Belgische ministers en staatssecretarissen 1960-1980*, 1989; – 'Rika de Backer', in A. van Winckel, *Keien in de vijver*, 1991; – M. Goossens, *Ontstaan en groei van het Vlaamse Parlement, 1970-1995*, 1995.

VÉRONIQUE LAUREYS